

УДК 821.152.1-344.09

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/50-25>

Юлія ГРОН,

orcid.org/0000-0002-0261-7843

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу

Черкаського державного технологічного університету

(Черкаси, Україна) *yuliamakarenko19@gmail.com*

Владислава КУЗЕБНА,

orcid.org/0000-0002-8365-9198

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу

Черкаського державного технологічного університету

(Черкаси, Україна) *kuzebnaya.vlada@gmail.com*

ОБ'ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ *HORROR* У РОМАНІ Б. СТОКЕРА «ГРАФ ДРАКУЛА»

У статті виконано аналіз художніх особливостей літератури жанру жахів. Виявлено передумови виникнення творів *HORROR*, основні архетипи та своєрідність зображення персонажів. Встановлено, що література *HORROR* бере свій початок у романтизмі та має суттєве релігійне підґрунтя, а саме протестантське. Цей жанр літератури виріс із англійського романтизму, а саме із творів Дж. Байрона, проте справжнім батьком літератури жахів став Е. По, який зумів не тільки вдало передати відчуття жаху і незвичності, але й психологізм персонажів. Серед інших представників цього літературного напрямку можна назвати А. Бірса, Г. Ловкрафта, С. Кінга, Б. Стокера. Прикметними рисами художніх творів жанру жахів є психологічне зображення переживання людиною емоції страху. Твори жахів мають відповідну стилістичну організацію та послуговуються типовими архетипними персонажами, які включають місце, тобто дім, цвинтар, звалище, тощо, відповідну географію події, як правило Східна Європа, негативний персонаж, на кшталт огидне створіння, вампір, химерне ество, примара. Твір Б. Стокера «Дракула» написаний у епістолярному жанрі та розповідає про події у химерному замку в Трансильванії. Прототипами графа Дракули вважають відомого письменника Оскара Уайльда та Влада Цепеша, а решта героїв роману «Дракула» є вигаданими та їхні імена мають несуть відповідне стилістичне навантаження. Художній концепт представляє уявлення письменника про певні речі і поняття, які він відображує у художньому творі, пропонуючи власну інтерпретацію. Концепт *HORROR* у романі жахів «Дракула» представлений базовими лексемами *fear, to be frightened, horror, dismay, abhorrence, fright, terror*. З метою створення атмосфери страху Б. Стокер використовує описи місцевості, природніх явищ, поведінки тварин, зовнішності людей, їх переживання та передчуття.

Ключові слова: концепт, жанр жахів, архетип, психологізм, художній твір.

Yuliia HRON,

orcid.org/0000-0002-0261-7843

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Applied Linguistics and Translation

Cherkasy State Technological University

(Cherkasy, Ukraine) *yuliamakarenko19@gmail.com*

Vladyslava KUZEBNA,

orcid.org/0000-0002-8365-9198

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Applied Linguistics and Translation

Cherkasy State Technological University

(Cherkasy, Ukraine) *kuzebnaya.vlada@gmail.com*

OBJECTIVATION OF THE HORROR CONCEPT IN THE NOVEL “DRACULA” BY BRAM STOCKER

The article analyzes the artistic features of horror literature. The prerequisites for the emergence of *HORROR* works, the main archetypes and the originality of the image of characters are revealed. It is established that horror literature

originates in romanticism and has a significant religious background, namely Protestant one. This genre of literature grew out of English Romanticism, namely from the works of G. Byron, however, the real father of horror literature was E. Poe who not only successfully conveyed the feeling of horror and extravagance, but also the psychologism of the characters. Other representatives of this literary direction include A. Bierce, G. Lovecraft, S. King, B. Stoker. Notable features of horror fiction are the psychological depiction of a person's experience of the emotion of fear. Horror works have the appropriate stylistic organization and use typical archetypal characters, which include a place, i.e. a house, cemetery, dump, etc., the corresponding geography of events, usually Eastern Europe, a negative character, such as a disgusting creature, vampire, bizarre nature, ghost. The novel by B. Stoker "Dracula" is written in the epistolary genre and tells the story of events in a quaint castle in Transylvania. The prototypes of Count Dracula are considered to be the famous writer Oscar Wilde and Vlad Tepes, and the rest of the characters in the novel "Dracula" are fictional and their names have a corresponding stylistic load. An artistic concept represents the writer's idea of certain things and concepts that he represents in a work of art, offering his own interpretation. The concept of HORROR in the horror novel "Dracula" is represented by basic lexemes of fear, to be frightened, horror, dismay, abhorrence, fright, terror. In order to create an atmosphere of fear B. Stoker uses the descriptions of the area, natural phenomena, animal behavior, human appearance, their experiences and premonitions.

Key words: concept, horror genre, archetype, psychologism, work of art.

Постановка проблеми. Існує думка, що страх, або відчуття жаху є емоційним концептом, який безпосередньо пов'язаний із такими науками як психологія, соціологія, лінгвістика. Страх у різноманітних культурах має відповідні форми та способи вираження. З точки зору індивідуальної авторської свідомості цей концепт є найбільш непередбачуваною та яскравою величиною, яка відображає менталітет автора, його особисті характеристики, особливості світосприйняття.

Ще задовго до того, як виникла художня література наші пращури відображали свій дикий спосіб життя, невідомі та непередбачувані явища природи, які викликали у них відчуття страху, у вигляді різноманітних забобонів, вірувань, що ставало невичерпним джерелом таємничого. Жахливе і в той же час фантастичне можна спостерігати у народному фольклорі багатьох націй, який породжує різноманітні архетипи, у вигляді богів, демонів, злих духів, привидів, монстрів тощо.

Нині стародавні уявлення наших далеких пращурів об'єктивувалися на сторінках творів жахів, які послуговуються концептом ХОРРОР для зображення атмосфери страху та жаху. Тож вивчення особливостей репрезентації концепту ХОРРОР в англійській літературі становить значний інтерес та **актуальність** нашого дослідження.

Аналіз досліджень. Літературу жахів активно досліджували головним чином зарубіжні дослідники, зокрема Д. Джонсон, М. Касл, М. Керол, Т. Тодоров, Д. Стрінаті. Серед вітчизняних науковців твори жахів розглядали О. Артемьєва, Є. Жаринов, Т. Тимошенко та інші. Тож, на думку низки критиків, сучасний жанр англо-американської белетристики HORROR, або роман «жахів» бере свій початок в англійському предромантизмі, який еволюціонував з готичного роману XVIII століття (Раті, 2013: 65). А. Раті зазначає, що у результаті постійного конфлікту людини-егоїста

з навколишнім світом простежувалася містика у літературі жахів. Семіотик та виданий письменник У. Еко стверджував, що усе таємне впливає із релігійних уподобань та релігійної свідомості. Особистість може звільнити себе від рутини та реалій життя, поринувши у світ ілюзій та фантазій (Еко, 1984: 56).

Оскільки американська література жахів еволюціонувала із англійських готичних романів, то слід звернути увагу на відповідну трансформацію предмета, що міг викликати жах. Якщо в англійських романах жах, як правило, ініціювався фантастичним та незрозумілим, то у американських творах навіть звичайні предмети могли викликати почуття страху (Шурма, 2008: 13). Таким першовідкривачем бажання відчуття жаху у американській публіки став Е. По став першопрохідцем у жанрі літератури жахів, оскільки саме йому вдалося усвідомити один закономірний факт. Письменник-новеліст розумів, що читач прагне авторської інтерпретації зображуваних емоцій незалежно від тематики твору. Е. По стали у нагоді його знання психології, коли у творах він намагався якомога реалістичніше передати атмосферу страху і неминучості. Показовими стали такі твори як «Лігеї» та «Падіння дому Ашерів», де Е. По передав власні ілюзії у химерних деталях (Вовк, 2016: 85).

Амброз Гвіннет Бірс продовжив започатковані Е. По традиції та у своїй творчості письменник часто поєднував нехитрий сюжет та напруженість, якої досягав шляхом гіперболізації жаху персонажа перед смертю. Зображуваний жах творів Бірса полягав у абсурдності смерті, абсурдності хоробрості тощо. Г. Лавкрафт вдосконалив здобутки своїх попередників у царині літератури жахів за допомогою елементів містики та фентезі. Письменник викликав почуття страху у читачів за допомогою незбагнених речей, як от міфи стародавніх писань, що створювало ефект реальності. Р. Говард

використовував у своїх сюжетах ідеї окультизму, що створювало відчуття неминучості загибелі через різноманітні таємниці (Вовк, 2016: 86).

Література жахів символічна та алегорична, оскільки читач отримує нагоду пізнати ті емоції, яких люди бояться і соромляться у справжньому житті. Проте саме ці відчуття є іноді вкрай необхідними для кожної окремо взятої особистості та непотрібними для суспільства. Г. Лавкрафт у передмові до однієї зі своїх робіт, зазначив, що страх є найсильнішою та найстарішою емоцією людства, а найдавнішим різновидом страху є страх невідомого (Вовк, 2016: 86).

Парадокс літератури жахів полягає у тому, що зображені емоції у художньому творі виглядають огидними у реальному житті.

Мета статті полягає у виявленні особливостей об'єктивації концепту HORROR в англomовному художньому творі «Граф Дракула».

Виклад основного матеріалу. Кожен літературний твір в залежності від жанру має відповідні мовностилістичні особливості, що вирізняють його з-поміж низки інших жанрів. Такі особливості можна також виявити у творах літератури жахів. Передусім варто зауважити, що література жахів насичена сюжетними архетипами. Перший архетип – це **будинок**, яким заволоділи привиди, як от у С. Кінга «Сяйво», П. Штрауба «Історія привидів», Д. Кунца «Погане місце», Р. Сіддоні «Будинок привидів на горі» тощо. Цей архетип використовується найчастіше, оскільки у будинку часто оселяються привиди і через це починають коїтись незрозумілі химерні речі. Е. По, Н. Готорн та Г. Джеймс зображують своїх персонажів у будинках, які скоріш за все асоціюються із місцем зосередження гріха (Жаринов, 20220).

Інший поширений архетип – це розповіді про різноманітних **монстрів**, а саме диявола, перевертнів, огидних створінь, прибульців, вампірів тощо. Художні твори жахів про монстрів можна поділити на дві великі групи. Перша група включає твори, які зображують зовнішнє зло, тобто зло навколишнього світу. Завдяки цьому деякі персонажі перетворилися на міф, як от Франкенштейн, вампіри, перевертні. Друга група творів зображує внутрішнє зло, тобто те, яке живе у людині. Такі твори характеризуються значним психологізмом, оскільки автор намагається дослідити людську душу, заглянути в очі головного героя для створення відповідного ефекту

Наступний популярний архетип літератури жахів пов'язаний із **географією**, тобто події у творах можуть розгортатися виключно в певній географічній точці, найчастіше у Східній Європі.

Це пов'язано з тим фактом, що всесильний Розум знаходиться виключно в межах Заходу, а все що за його межами – темне і незрозуміле, зокрема Б. Стокер помістив персонажів роману на територію Східної Європи (Жаринов, 2022).

Останні важливий архетип літератури жахів – це особлива **влада вампіра** над тваринним світом, наприклад це вдало відображено у романі «Дракула».

Б. Стокер почав працювати над романом «Дракула» у 1890 році, коли вже мав чітко сформовану ідею персонажів книги: старий чоловік, що повільно встає із труни та дівчина, яка, обнявши коханого, тягнеться до його горла. У початковій версії головний герой Дракула вже був графом, а дія відбувалася у Штирії, а не у Трансільванії. Літом цього ж року Стокер змінив свій замисел роману. Все це сталося через те, що автор відпочивав у місті Уїтбі, де у місцевій бібліотеці читав книжки з історії та фольклору Східної Європи. Серед цих книжок йому в руки потрапила книга Уїлкінсона про правителів Молдавії та Валахії, звідки Б. Стокер ретельно виписав усі дані про рід валашського князя Влада Дракули (Митрофанова, 2016: 29).

Дослідники сходяться в думці, що така зміна замислу роману пов'язана із зустріччю Стокера з угорським вченим-орієнталістом, мандрівником та краєзнавцем Армінієм Вембері, який повідав Стокеру про різноманітні легенди Подунав'я. У сюжеті можна помітити посилку на ім'я цього вченого – професор Ван Хелсінг коментує, що отримав відомості від одного свого приятеля Армінія із Будапешту (Митрофанова, 2016: 30). Спілкування з видатним орієнталістом Річардом Бертоном також мало вплив на Стокера. Бертон не тільки перекладав на англійську казки «1000 і 1 ніч», але й мав неприємну зовнішність. Після цього знайомства Брем Стокер помістив своїх героїв у Трансільванію. Очевидно, що таке рішення було прийнято не випадково, адже Трансільванія мала репутацію «землі вампірів». Інша причина, чому Брем Стокер обрав саме Трансільванію місцем дії роману полягає в тому, що для більшості західних європейців це буквально та символічно невідомою «земля за лісами», що є перекладом лексеми «Трансільванія» (Митрофанова, 2016: 30).

Деякі літературознавці знаходять зв'язок між фабулами «Дракули» та «Замок у Карпатах» Жюль Верна 1892 року, де химерний, загадковий аристократ переслідує молоду дівчину, а її коханий намагається дістатися у лігво негідника та звільнити кохану від злих чар.

Прототипом графа Дракули став образ графа Влада Цепеша, який здобув собі погану славу

пристрастю саджати ворогів на кіл. Однак літературознавці сходяться у думці, що справжнім прототипом Дракули слугував Оскар Уайльд, якому Стокер, як патологічний графоман, дуже заздрив. До того ж, Б. Стокер пережив особисту драму через свою дружину, яка була до нестями закохана в О. Уайльда. Тож у такий спосіб ще невідомий письменник прагнув помститися своєму супротивнику (Митрофанова, 2016: 31).

Окрім графа Дракули у творі є інші прототипи. Це професор окультних та філософських наук Абрахам Ван Хельсинг. Згідно із загальноприйнятою думкою, праобразом борця з вампірами став учений з єврейським корінням Арміній Вамбері. Деякі вчені вважають, що у цьому образі Б. Стокер зобразив самого себе. Решта образів роману є вигаданими, але їхні імена несуть певне стилістичне та емоційне навантаження, наприклад, ім'я Міна, має латинське значення «аніма», тобто душа, при зворотному прочитанні, а ім'я лорда Годалмінга розшифровується як «Бог всемогутній» (Митрофанова, 2016: 32).

У романі вампіри, у тому числі й сам Дракула, дуже бояться хрестів та інших символів християнства, що свідчить про релігійне підґрунтя роману, тобто протистояння Ісуса Христа та Диявола. Автор роману наголошує на тому, що смерть Хреста стала для нього відродженням, а для Дракули смерть – це занурення у забуття.

Слово «концепт», яке утворилося від латинського «conceptus», означає «поняття». У сучасній науці – це узагальнене поняття, що поєднує в собі усі уявлення про той чи інший предмет чи явище. Концепт має певну структуру, яка включає всі поняття, асоціації, що належать до його складу, а також все, що перетворює його на культурний факт (Степанов, 2007: 184). Незважаючи на активні дослідження у цій царині, все ж таки вчені не можуть дати єдиного тлумачення.

Художній концепт представляє уявлення письменника, які репрезентуються в художньому творі та виражають індивідуально-авторське осмислення сутності предметів та явищ (Тарасова, 2010: 6). Репрезентація концепту у художніх творах має унікальний, індивідуальний характер. В. Шаховський виділяє три групи одиниць, що репрезентують концепт: номінативні, експресивні та дескриптивні (Шаховський, 2022).

Концепт HORROR в англійській мові представлений низкою лексем. Мовні одиниці, що репрезентують досліджуваний концепт, не обмежуються їхньою однойменною лексемою. Відповідно до лексикографічних джерел, словниковий склад англійської мови включає кілька лексичних оди-

ниць із значенням «страх». Таким чином актуалізація концепту HORROR може відбуватися за допомогою іменників: *feeling, fear, shock, disgust, anxiety, quality, dread, dismay, aversion, state, abhorrence, suspense, supernaturality, fright, terror*; прикметників: *rightening, terrifying, alarming, chilling, creepy, eerie, hairy, horrifying, intimidating, shocking, spooky, bloodcurdling, hair-raising, horrendous, spine-chilling, unnerving*; дієслів: *consternate, terrorize, chill off, scare to death, shock, scareaffright, agitate, alarm, appall, astound, awe*.

Існує безліч засобів номінації цієї лексеми. Спираючись на словникові дефініції потрібно дати ключове поняття лексеми. Одне із значень – це *horror*, почуття чи стан страху. Структура лексеми HORROR включає різноманітні семи, наприклад сема *feeling* означає відчуття, наступна сема *state* позначає стан, нарешті сема *quality* – це риса. Із цього випливає, що HORROR – це абстрактне поняття, яке властиве живим істотам, оскільки вони здатні аналізувати відчуття оточуючого світу. До цієї лексеми можна дібрати низку синонімічних значень, таких як *abhorrence, fear, dread, terror, dismay, fright*. Така лексема *horror* може слугувати для опису як зовнішніх, так і внутрішніх характеристик людини.

Концепт HORROR у романі «Дракула» репрезентується у трьох площинах: номінативній, дескриптивній. На окрему увагу заслуговує невербальна репрезентація. Номінативна складова – це всі можливі лексеми пов'язані із концептом HORROR, які можуть бути будь-якими смостійними частинами мови. Дескрепривний спосіб репрезенації – це всі можливі фразеологічні одиниці, що підсилюють емоцію страху.

У романі «Дракула» Джонатан Харкер веде щоденник своєї подорожі, у якому коментує події, що з ним відбуваються, тому зазначений концепт представлено номінативними та дескриптивними одиницями. Нагнітання атмосфери підсилюється роздумами автора щоденника, якого описами людей, місцевості, природи. Розглянемо наступні приклади.

З метою нагнітання атмосфери жаху та очікування чогось невідомого, неминучого і невідворотного актуалізація концепту відбувається за допомогою різних частин мови, іменника, прикметника, дієслова, прислівника: *reticent, stammered, a long, agonised wailing, a sort of paralysis of fear, a heavy step, long quivering shadows, could hardly fail to have some, horrorstruck look, terrible feeling, cruel and dreadful task* (Stoker). Досить часто автор використовує лексеми, що об'єктивують страх у вигляді опису місцевості чи зовнішності героїв,

як от опис графа Дракули (Stoker): *Hitherto I had noticed the backs of his hands as they lay on his knees in the firelight, and they had seemed rather white and fine; but seeing them now close to me, I could not but notice that they were rather coarse - broad, with squat fingers. Strange to say, there were hairs in the centre of the palm. The nails were long and fine, and cut to a sharp point. As the Count leaned over me and his hands touched me, I could not repress a shudder. It may have been that his breath was rank, but a horrible feeling of nausea came over me, which, do what I would, I could not conceal* (Stoker).

Опис природи у творі посідає особливе місце: *There were dark, rolling clouds overhead, and in the air the heavy, oppressive sense of thunder.*

У насупному прикладі описано місцевість: *Why, there is hardly a foot of soil in all this region that has not been enriched by the blood of men, patriots or invaders. In old days there were stirring times, when the Austrian and the Hungarian came up in hordes, and the patriots went out to meet them - men and women, the aged and the children too - and waited their coming on the rocks above the passes, that they might sweep destruction on them with their artificial avalanches. When the invader was triumphant he found but little, for whatever there was had been sheltered in the friendly soil* (Stoker).

З метою викликати страх у реципієнта автор використовує лексеми-дієслова, що описують виття собак пізнього вечора: *There was a dog howling all night under my window, which may have had something to do with it; or it may have been the paprika, for I had to drink up all the water in my carafe, and was still thirsty. The sound was taken up by another dog, and then another and another, till, borne on the wind which now sighed softly through the Pass, a wild howling began, which seemed to come from all over the country, as far as the imagination could grasp it through the gloom of the night* (Stoker).

У творі часто використовується лексеми *fear* та її синоніми, аби передати відчуття страху: *I feared to go very far from the station, as we had arrived late and would start as near the correct time as possible. He and his wife, the old lady who had received me, looked at each other in a frightened sort of way* (Stoker).

Лексеми, що позначають різноманітних незрозумілих створінь у романі, також використовуються автором, аби підсилити почуття страху: *other Servian for something that is either were-wolf or vampire* (Stoker).

Наступні елементи – це лексеми, що пов'язані з релігією та вірою: *Whether it is the old lady's fear,*

or the many ghostly traditions of this place, or the crucifix itself, I do not know, but I am not feeling nearly as easy in my mind as usual (Stoker). Для підсилення моторошного відчуття Б. Стокер використовує епітети, що описують одяг Дракули: *Within, stood a tall old man, clean shaven save for a long white moustache, and clad in black from head to foot, without a single speck* (Stoker).

Будь-який твір жаху обов'язково переносить читача у певне місце. Б. Стокер помістив своїх персонажів у загадковий масток, який також викликає почуття жаху: *You may go anywhere you wish in the castle, except where the doors are locked, where of course you will not wish to go. There is reason that all things are as they are, and did you see with my eyes and know with my knowledge, you would perhaps better understand.*” *I said I was sure of this, and then he went on* (Stoker).

Досить часто для передачі атмосфери жаху і страху автор описує почуття молодого мандрівника:

I waited with a sick feeling of suspense (Stoker).

As they sank into the darkness I felt a strange chill, and a lonely feeling came over me; but a cloak was thrown over my shoulders, and a rug across my knees, and the driver said in excellent (Stoker).

It all seemed like a horrible nightmare to me.

The time I waited seemed endless, and I felt doubts and fears crowding upon me (Stoker).

As they sank into the darkness I felt a strange chill, and a lonely feeling came over me; but a cloak was thrown over my shoulders, and a rug across my knees, and the driver said in excellent (Stoker).

I did not sleep well, though my bed was comfortable enough, for I had all sorts of queer dreams (Stoker).

На дескриптивному рівні у творі використовуються фразеологізми, архаїзми: *It is the eve of St. George's Day. Do you not know that tonight, when the clock strikes midnight, all the evil things in the world will have full sway?*

“For your mother's sake,” and went out of the room (Stoker).

... ..all made the sign of the cross and pointed two fingers towards me.

I am all in a sea of wonders. I doubt; I fear; I think strange things, which I dare not confess to my own soul. God keep me, if only for the sake of those dear to me! (Stoker).

Висновки. Таким чином, проаналізувавши концепт HORROR у творі Б. Стокера «Граф Дракула», можна зробити такі висновки. Автор використовує номінативні, дескриптивні та невербальні елементи для актуалізації концепту. У творі, створюючи атмосферу страху, невідворотного,

Б. Стокер послуговується стилістичними фігурами, а саме епітетами для опису зовнішності, місця дії, інтер'єру, повторами для підсилення відчуття страху. У творі також присутня релігійна тематика, а відтак автор використовує ФО з релігійним значенням ти символікою. Концепт часто об'єктивується за допомогою відповідних лексем *horror, fear, frightened, chill, paralysis of fear* тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вовк О. В. Жах як основний жанротвірний елемент в американських романах літератури жахів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2016. Вип. 24 (1). С. 84–87.
2. Жаринов Е. В. История жанра романа "ужаса" в литературе Англии и Америки. <http://lit-prosv.niv.ru/lit-prosv/articles-eng/zharinov-istoriya-zhanra-romana-uzhasa.htm> (Дата звернення: 25. 04. 22).
3. Митрофанова В. С. История создания романа Брэма стокера «Дракула». / Вестник УлГТУ № 4, 2016. С. 29–32. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/istoriya-sozdaniya-romana-drakula-brema-stokera/viewer> (Дата звернення: 25. 04. 22).
4. Раті А. О. Англомовна література жахів: еволюція жанру. *Вісник ЛНУ ім. Т.Шевченка. Серія: Філологічні науки*. Луганськ, 2013. № 14 (273), Ч. II. С. 64 – 70.
5. Степанов Ю. С. Концепты. Тонкая пленка цивилизации. М. : Языки славянских культур, 2007. 248 с.
6. Тарасова И. А. Диалог лингвистики и литературоведения. *Вестник НГУ им. Н.И. Лобачевского*. 2010. № 4 (2). С. 742–745.
7. Шаховский В. И. Эмоциональная / Эмотивная компетенция в межкультурной коммуникации (есть ли неэмоциональные концепты?) : веб-сайт. URL: http://tverlingua.ru/archive/016/2_16.pdf (Дата звернення: 26.04. 2022).
8. Шурма С. Г. Поетика образу та символу в американському готичному оповіданні: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі новелістики Е. По, А. Бірса та Г. Лавкрафта) : дис. ... канд. філ. наук : 10.02.04 / Київ, 2008. 250 с.
9. Eco U. *Semiotics and the philosophy of language*. Bloomington. : Indiana University Press, 1984. 188 p.
10. Stoker Bram *Dracula*. URL: <https://www.gutenberg.org/files/345/345-h/345-h.htm#chap01> (Дата звернення: 27.04. 22).

REFERENCES

1. Vovk O. V. Zhakh yak osnovnyi zhanrotvirnyi element v amerykanskyykh romanakh literatury zhakhiv. [Horror as a Basic Genre Forming Element in American Horror Novels]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Filolohiia*. 2016. Vyp. 24 (1). S. 84 – 87 [in Ukrainian].
2. Zharinov E. V. Istoriya zhanra romana "uzhasa" v literature Anglii i Ameriki. [History of Horror Genre Novel in the English and American Literature]. <http://lit-prosv.niv.ru/lit-prosv/articles-eng/zharinov-istoriya-zhanra-romana-uzhasa.htm> (Data zvernennya: 25. 04. 22) [in Russian].
3. Mitrofanova V. Istoriya sozdaniya romana Brema Stokera «Drakula». [The Story Behind the Novel “Dracula” by Bram Stoker]. *Vestnik UIGTU # 4*, 2016. S. 29 – 32. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/istoriya-sozdaniya-romana-drakula-brema-stokera/viewer> (Data zvernennya: 25. 04. 22) [in Russian].
4. Rati A. Anhlomovna literatura zhakhiv: evoliutsiia zhanru. [English Horror Literature: genre evolution]. *Visnyk LNU im. T.Shevchenka. Seriya: Filolohichni nauky*. Luhansk, 2013. № 14 (273), Ch. II. S. 64 – 70 [in Ukrainian].
5. Stepanov Yu. S. Kontseptyi. Tonkaya plenka tsivilizatsii. [A Thin Film of Civilization]. M. : Yazyiki slavyanskih kultur, 2007. 248 s. [in Russian].
6. Tarasova I. A. Dialog lingvistiki i literaturovedeniya. [Dialogue of Linguistics and Literature Criticisism]. *Vestnik NGU im. N.I. Lobachevskogo*. 2010. # 4 (2). S. 742–745 [in Russian].
7. Shahovskiy V. Emotsionalnaya / Emotivnaya kompetentsiya v mezhkulturnoy kommunikatsii (est li neemotsionalnyie kontseptyi?). [Emotional / Emotive Competence in the Cross-cultural Communication (Do the unemotional concepts exist?)]: web-site. URL: http://tverlingua.ru/archive/016/2_16.pdf (Data zvernennya: 26.04. 2022) [in Russian].
8. Shurma S. Poetyka obrazu ta symvolu v amerykanskomu hotychnomu opovidanni: lnhvokohnityvnyi aspekt (na materialii novelistyky E. Po, A. Birsa ta H. Lavkrafta) [Poetics of Character and Symbol in the American Gothic Novel: Lingo-Cognitive Aspect (as exemplified in the Novels by E. Poe, A. Birs and H. Lavkraft)].: dys. ... kand. fil. nauk: spets. 10.02.04, Kyiv. 2008. 250 s [in Ukrainian].